

ניצוצי אור

שיחות מוסר

ממורינו

ראש הישיבה שליט"א

שנאמרו בישיבת לוצערן

שוויץ יצ"ו

תשמ"א - תשמ"ג

הפצה:

פלדהיים

הקדמת המסדר

י'תברך ה'יוצר ו'ישתבח ה'בורא על כל חסדיו ורחמיו שעשה ועושה ויעשה עמנו, ואין אנחנו מספיקים להודות לו על אחת מיני אלף אלפי מן הטובות, ומבקשים אנו שכמו שזכינו עד הנה כן יעזרנו ה' בחמלתו הגדולה ולא יטשנו לנצח.

בראשית הדברים עולה מרגשי לבי חובת ההודיה לה' שזיכני להתגדל בבית הורי היקרים שליט"א שמיום עמדי על דעתי מרגיש אני במוחש את כל מסירותם אהבתם ודאגתם עלינו שנתחנך ונתגדל בדרך התורה ובמידות טובות וישרות. ואחרי הגיעני לגיל המצוות שלחו הם אותי ללמוד תורה בישיבת לוצערן וכך זכיתי להיות תלמיד למרן ראש הישיבה שליט"א שהעמידני על רגלי בדרך הלימוד ובעבודת ה'. ומעמקי לבי אשא ברכה אליהם "מלכא דעלמא יברך יתהון יפיש חייהון ויסגא יומיהון ויתן ארכא לשניהון, ויתפרקון וישתזבון מן כל עקא ומן כל מרעין בישין וכו".

בעת ההיא במשך השנים שזכיתי ללמוד בישיבה כתבתי הרבה מן השיחות שזכיתי לשמוע מפיו של מרן ראש הישיבה שליט"א, וכוונתי לא היתה לעשות מכך חיבור אלא רשמתי הדברים ביני לבין עצמי, ובוודאי שלא כתבתי הדברים בכל עמקות והיקפם אלא רק כפי השגתו של בחור צעיר לימים. ועם כל זאת כעבור השנים עברתי על הגליונות כמה פעמים, וכשהראיתם לחברי תלמידי הישיבה עודדונו וחזקונו שכדאי לסדרם ולהוציאם לאור עולם כי יש בזה תועלת לרבים להזכיר להם את הנשמע אז וכבר נשכח מלבם ולעורר בקרבם את הרושם שנרשם בלבם אז, ובזה ישמע חכם ויוסף לקח. לאחר שסידרתי את הדברים הראיתם למרן ראש הישיבה שליט"א ונהנה מאד ונתן את הסכמתו והפטיר שיהא בזה תועלת לרבים.

וכאן המקום להודות לה' שזיכני להכנס בעת בואי בברית הנישואין לבית מלא תורה ויראת ה'. ובזכות רעיתי שתחי' שמוסרת נפשה להחזקת עול הבית ובזכותה יכול אני לשבת במנוחת הנפש והרחבת הדעת בבית ה' ולהתמסר ללימוד התורה הק'.

ובזה באתי להתפלל שנזכה יחד לגדל ילדינו בדרך האמת והישר מתוך בריאות והרחבת הדעת ולראות מהם נחת כל הימים, יחד עם חמי מורי מרביץ תורה לעדרים ומעמיד תלמידים הרבה שאף אני זכיתי לקבל תורה מפיו וליהנות מאור תורתו הרב הגאון הגדול רבי יהודה טרגר שליט"א מאנטוורפן וחמותי שתחי' שיזכו "לחנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי וסייעתא דשמיא ובריות גופא ונהורא מעליא וכו".

ברכה מיוחדת קובעת לעצמה האכסניה של תורה הישיבה הקדושה 'מעין התלמוד' העומדת בראשות ובנשיאות ראש הישיבה הרב הגאון רבי מרדכי קרשינסקי שליט"א בה אני זוכה להרביץ תורה ולהשמיע שיעורים תמידים כסדרם לצעירי הצאן, מקרב לבי אברכו עוד רבות להרבות חילים לתורה ולהגדיל

פרשת פנחס

(תסמ"ב)

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו' ולא כליתי את בניי בקנאתי וגו' והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלקי ויכפר על בניי. ומבואר והיה גזירת כלי' חיו על כל ישראל.

צריך ביאור למה היה גזירה על כולם, הרי אלו שחטאו אכן מתו או נהרגו, ומה היה חטאם של כל הכלל. ומבואר בהמשך הקרא דקנאותו של פנחס השיב את החמה וכיפר על בניי ועיי רשיי כל לשון קנאה הוא המתחרה לנקום נקמת דבר, ומשמע שההתחרות 'הברען' לנקום הוא שכיפרה והשיבה את חמת ה' ולא מיתת החוטאים היא שכיפרה, וצ"ב בזה.

הנה לעיל כתיב, וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב וגו' ויצמד ישראל לבעל פעור וגו' ובאזה"ח הק' כתב שסיבת הזנות היתה, לפי שיצאו העם לטייל חוץ למחנה ישראל ושם נמצאו בנות מואב, והוא אומדן וישב ישראל בשטים פי' במקום שהיו מטיילים בו, ושטים הוא לשון טיולים וכו', ונראה מדבריו שמה שאמרה תורה וישב ישראל בשטים לא באה התורה רק לספר לנו את המעשה שכך הי' שיצאו לטייל אלא שבאה התורה ללמדנו שזה היה שורש החטא שעצם היציאה ממחנה ישראל היא עוון, שבעת ששכני ישראל שוכנים וטובים סביב לאוהל מועד והארון ומשה ואהרן, שרתה קדושת המחנה, ונתקיים בהם השבח שנאמר עליהם 'הן עם לבדד ישכון, וכשיצאו לטייל הניחו לזמן מה ולשעה קלה את המצב הנעלה והקדוש ההיא, ועיי מה נפגם אצלם מעלת קדושת ישראל ונתפתו להתקרב אל בנות מואב. הפגם התחיל בהעם שהם אנשים נמוכי הדרגה כמו שכתוב 'ויחל העם וגו' ומזה נתפשט הפגם גם לאלו אשר בשם ישראל וכוונתו כמו שכתוב ויצמד ישראל וגו' עד שהגיע הפגם גם לנשיא שבט מישראל.

והתקון לזה היה עיי פנחס כמו שכתוב 'בקנאו את קנאתי בתוכם' וכמו שאמרו חז"ל (סנהדרין פב, א) הבעל ארמית קנאים פוגעים בו, הלכה ואין מחנך בן. והביאור בזה הוא הדגה ענין קנאות היינו כשבער בקרבן קדושת ישראל. ואינו יכול לסבול כלל את הפגם הגדול בקדושת ישראל ומתוך כך הוא מתחנך לנקום כדאי ברשיי. ולכן הבא לשאול בבי"ד ויש לו זמן רשוב הדעת לבדד את ההלכה אף אחר שראה את הפגם החמור, אי"כ ודאי לא נאמרה לו הלכה זו, לפי שהלכה זו נאמרה רק כשהפגיעה הוא מתוך קנאות דווקא. ופנחס מתוך

קנאותו וחמימות לבו באש להבה ויברען של קדושת ישראל שבערה בקרבן (ומסר נפשו ע"ז כדאי' בחז"ל) הרג את זמרי. ועיי כך השפיע ועוד אצל כלל ישראל את רוממותם ומעלת קדושתם. ופי' הפס' בקנאו את קנאתי 'בתוכם' היינו שהחדיר והשריש את ענין קנאותו בתוך הכלל כולו. ויתירה מזאת שאת כח קנאותו וחמימות לבו זכה הוא עצמו לקבל מתוך הכלל כמו שכתוב לעיל ויקם 'מתוך' העדה וגו' ולא עשה את המעשה בהתנשאות ובגאווה אלא בענוה ובפשטות כשליח ציבור מתוך העדה, שאף על פי שאצל הכלל כולו היה אז פגם וקריירות בענין, מ"מ הוא עצמו החזיק ברעתו שכיין שהוא חלק מתוך הכלל ובתוך הכלל כולו בודאי יש ענין קנאות זה, הרי הוא רק מקיים את שליחות הכלל. וזה פי' הפסוק 'ויכפר על בני ישראל' והקשו במדרש זכ"י קרבן הקריב' דמשמע דהכפרה כאן יש לה שייכת עם כפרת קרבן, ולדברינו מבואר היטב לפי שהתכלית הנרצה של קרבן שיקרבו ישראל לאביהם שבשמים וכן היה אצל פנחס שעל ידי קנאותו נתקרבו ונתקדשו ישראל וזאת היתה כפרתם.

כתיב צרור את המדינים והכיתם אותם כי צררים הם לכם וגו' אית' במדרש וכו'. ה' מכאן אמרו חכמים הבא להרגך השכם להרגו. ר"ש אומר מנין שהמחטיא את האדם יותר מן ההרגו, שההורג הורג בעה"ז ויש לו חלק לעה"ב המחטיא הורגו בעה"ז ובעה"ב וכו' אבל אלו שקדמו בעברה להחטיא את ישראל כתיב ולא יבא עמתי ומואבי גם דור עשירי וגו' עד עולם. ולפי הנ"ל מבוארם דברי המדרש היטב, שהרי היציאה ממחנה ישראל ממקום קדושתם הביא אותם לגזירת כלי' חיו, ק"ו שהחטא עצמו מרחיק את האדם ממעלתו ומקדושת ישראל, ולכך צריך לדאוג לעמוד בפרץ שלא יכנס היצהיר למחנה ולתוכו שהוא סכנה גדולה יותר מאשר נהרגים יהודים חיו (תקופת מלחמה כגד לפניו). ועל זאת חייבת להיות דאגתנו שישארו כלל ישראל בקדושתם ובמעלתם שיקן עם לבדד ישכן וגו' ועל ענין זה צריכים אנו להתפלל.

ובאזה"ח הק' נתן עצה לענין וכמו שפירש את הפסוק צרור את המדינים וגו' ח"ל: שנתכוון ה' במאמר זה לתקנתם של ישראל וכו' היות שעם ישראל טעמו עריבת הזנות וגם נדבקו בפעור וכו' יעץ ה' ואמר צרור וגו' הכוונה בזה להקדים לשטא את המחטיאים, גם להתעייב הערב הטוב הבא מהם לאבד כל עץ נחמד... על אשר גרמו להם עשות רע, והוא על דרך אומרו, הלא משנאך ה' אשנא, פי' משנאיך כאלו אמר משנאיך שגורמים לשנאת בחור בטוב... ובאמצעות מחשבה זו תהי' מתרחקת תאות העבירה מהם וילד בהם טבע אלקי, ומידה זו מידה סגולית היא לחפץ בחיים ע' שם לשוננו הוהב. היינו